

HET CHRISTELIJK GELOOF: SAAI, ONWAAR EN ACHTERHAALD?

Aanvullende informatie rondom HOOFDSTUK 1 van de ALPHA CURSUS.

Of het christelijke geloof saai is, blijft altijd een kwestie van smaak. Laten we daarom maar beginnen met de term achterhaald. Volgens het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) was in 1999 circa twintig procent van onze bevolking overtuigd atheïst. De helft van de bevolking twijfelde aan het bestaan van God en dertig procent geloofde nog steeds vast in Zijn bestaan. Daarbij werden ook de moslims gerekend, die toen vijf procent van de bevolking uitmaakten. Het percentage christenen in Nederland is in de afgelopen jaren wel gezakt. Maar wereldwijd gezien neemt het aantal christenen flink toe. Het christendom is met ongeveer twee miljard aanhangers veruit de grootste godsdienst ter wereld. Bovendien is de Bijbel het best verkochte boek van alle tijden. Wereldwijd gezien is het christendom dus beslist niet achterhaald.

Maar nu de belangrijkste waarheids vragen voor christenen. Hoe kun je weten dat God bestaat en hoe weet je dat alleen de Bijbel het woord van God is?

1. Hoe kun je weten dat God bestaat?

1.1. God toont Zijn almacht in de schepping.

Op honderden plaatsen in de Bijbel wordt gesteld dat God de schepper is van hemel en aarde. Zo wordt door de apostel Paulus gezegd dat de mensen Gods eeuwige kracht wel moeten erkennen als ze de schepping met hun gezonde verstand zouden analyseren¹. Volgens historicus dr. Kees de Pater waren grote Griekse en Romeinse geleerden als Plato, Aristoteles en Cicero van mening dat alle orde in de wereld te danken moet zijn aan een ziel of een geest die de oorzaak van alle

bewegingen is. Ze keerden zich tegen atheïsten, ook wel atomisten genoemd, die beweerden dat alle processen in de natuur te herleiden zijn tot een spel van bewegende atomen zonder uiteindelijk doel (11). De gedachtegang van de apostel sloot dus goed aan bij die van een aantal topwetenschappers in de oude Grieks/Romeinse wereld.

In de vroege kerk en in de middeleeuwen hielden de christelijke theologen het ontwerpargument moeiteloos vast. Thomas van Aquino (1225-1274) beschouwde het als het vijfde bewijs voor het bestaan van God. Geen wonder dus dat Guido de Brès in 1561 ook zo iets opnam in de Nederlandse Geloofsbelijdenis. In artikel twee staat dat wij God kennen door twee middelen².

Tot ongeveer 150 jaar geleden geloofde vrijwel iedereen in Europa en Amerika dat de wereld door de God van de Bijbel in zes dagen uit het niets was geschapen. Want hoe anders zou het uiterst complexe leven op aarde ooit tot stand zijn gekomen?

De bekende Nederlandse atheïstische bioloog Ronald Plasterk schreef het eens heel kras: wie vóór Darwin niet in God geloofde was een beetje gek. Ook de grootste evolutionist van onze tijd, Richard Dawkins (hoogleraar wetenschapsvoorlichting aan de universiteit van Oxford), schreef dat hij zich niet kon voorstellen dat hij niet in God zou geloven als hij vóór 1859 had geleefd.

Maar sinds Charles Darwin (3, 25) in 1859 zijn boek schreef over evolutie, kun je volgens de bioloog Dawkins (8, 9) heel goed een intellectueel bevredigde atheïst zijn. Plasterk is het hier

² 'Ten eerste door de schepping, onderhouding en regering van de hele wereld. Want deze is voor onze ogen als een prachtig boek, waarin alle schepselen, groot en klein de letters zijn die ons te aanschouwen geven wat van God niet gezien kan worden, namelijk zijn *eeuwige kracht en goddelijkheid*, zoals de apostel Paulus zegt in Romeinen 1:20. Dit alles is voldoende om de mensen te overtuigen en hun elke verontschuldiging te ontnemen. Ten tweede maakt Hij Zichzelf nog duidelijker en volkomener bekend door zijn heilig en goddelijk Woord, namelijk voor zover dat voor ons in dit leven nodig is tot zijn eer en tot behoud van de zijnen.'

¹ Romeinen 1:18-25

roerend mee eens. Hij zegt dat je nu echt moet kiezen tussen God of Darwin. En dat doet men dan ook. Het verhaal dat evolutie een feit is en dat God niet bestaat vindt in West-Europa steeds meer ingang.

Atheïsten vormen een kleine minderheid van onze bevolking maar hun invloed is toch heel groot omdat ze kranten als NRC Handelsblad en de Volkskrant op hun hand hebben. Daarbij komt nog dat ze in de wetenschap vaak een belangrijke positie innemen. Recente wetenschappelijke ontdekkingen maken echter duidelijk dat de evolutietheorie weinig met echte wetenschap van doen heeft (nauwkeurig en gecontroleerd denken). Het aantal wetenschappers dat stelt dat we te doen hebben met vergissingen, wilde speculaties, fantasie, misleiding en zelfs bedrog neemt voortdurend toe. (1, 2, 4, 5, 6, 7, 11, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 26) En met goede redenen. Hierbij de argumenten.

1.2. Tien argumenten tegen het Darwinisme.

In grote lijnen kent het atheïstische evolutionisme slechts drie fundamentele stellingen. De eerste is dat het heelal 13,7 en de aarde 4,5 miljard jaren oud zijn. De tweede is dat het leven door toeval uit dode materie is ontstaan. De laatste stelling is dat door mutaties (toevallige veranderingen) en natuurlijke selectie, (survival of the fittest), alle miljoenen soorten planten en dieren uit één en dezelfde levende cel moeten zijn ontstaan. De mens stamt volgens deze evolutionisten van de chimpansee af en is niets anders dan een schitterend product van het toeval. Een scheppende God had er niets mee te maken (3, 8, 9, 10, 15, 25).

Er zijn minstens tien redenen om het evolutie verhaal niet te geloven.

1. Er komen steeds meer aanwijzingen dat het heelal en de aarde geen miljarden jaren oud kunnen zijn. In de jaren zeventig ontdekten wetenschappers dat er allerlei berekeningen kunnen worden gemaakt die wijzen op een jong heelal en een jonge aarde van minder dan 20.000 jaar³. Hindoe-geleerden toonden in 1992 op

grond van een uitgebreid onderzoek aan dat er meer dan honderd fossielen van mensenresten en door mensen gemaakte voorwerpen gevonden zijn in aardlagen die miljarden of honderden miljoenen jaren oud zouden moeten zijn.

Er zijn dus maar twee mogelijkheden: de mensheid is miljarden jaren oud of de tot nu toe gehanteerde dateringsmethoden zijn niet juist (6).

Amerikaanse christelijke chemici leverden in 2003 het bewijs dat de traditionele geologische tijdschaal niet klopt. De aardlagen waarin sporen van leven wordt gevonden zijn geen miljarden jaren oud, maar slechts zo'n 4.000 tot 14.000 jaar (14). Australische wetenschappers kwamen in 1987 met gegevens over afnemende lichtsnelheden in het heelal. Indien dit klopt, kan het heelal ook geen miljarden jaren oud zijn en staan de sterren geen miljoenen lichtjaren van de aarde af (1, 4, 16, 17).

2. Scheikundigen hebben geen flauw idee hoe je een levende cel uit dode materie zou kunnen maken. De miljarden moleculaire bouwstenen van een levende cel zijn daarvoor veel te complex (11, 25, 26, 28).
3. Atheïstische geleerden berekenden rond 1980 al dat de kans dat het leven op aarde door toeval uit dode materie zou zijn ontstaan nul komma nul is. Dit hoewel ze er van uit gingen dat de aarde 4,5 miljard jaar bestaat (8, 9). Ze beweren sindsdien dat het leven ergens anders in het heelal moet zijn ontstaan. De kans daarop zou veel groter zijn omdat men aanneemt dat het heelal 13,7 miljard jaar oud is. Een meteoriet of een ruimteschip zou dan het leven naar de aarde hebben gebracht (11). Maar astronomen berekenden in 2002 en 2004 dat de kans op het ontstaan van leven elders in het heelal nog weer veel kleiner is dan de kans op het ontstaan van leven op aarde (12, 24). De Engelse evolutiegoeroe Dawkins zocht een oplossing door in zijn beroemde boek "The blind watchmaker" (1986) te stellen dat er in de biologie dus sprake moet zijn van 'cumulatieve selectie'. Dat is zoiets als het intelligente toeval dat alleen de gunstige mutaties vasthoudt. Volgens hem gaat de evolutie dan veel sneller (8, 9, 10). De atheïstische wiskundige Ronald Meester toonde echter aan, dat dit een onzinnige

³ Het ging om de levensduur van kometen met een korte looptijd, de hoeveelheid micrometeorietenstof die zich afzet op het aardoppervlak en het verval van het aardmagnetische veld (zie 16, 17).

gedachte is (11, 19).

De in 2002 overleden evolutionist Stephen Jay Gould, van huis uit paleontoloog (fossielendeskundige), zocht een uitweg door het idee van 'het verbroken evenwicht' te lanceren (25). Dit type toeval brengt gedurende miljoenen jaren niets tot stand. Maar van tijd tot tijd zorgt het er wel voor dat een levend organisme van het ene moment op het andere er een of meerdere organen bij krijgt in de vorm van een extra poot of vleugel. Dawkins, van huis uit bioloog) echter maakte dit verhaal volkomen belachelijk in zijn boek "Een regenboog ontrafelen" (10).

Zo spreken de gerenommeerde atheïsten elkaar tegen. Darwinisten rekenen deze en soortgelijke verhalen toch tot het vakgebied van de natuurkunde. Maar de atheïstische filosoof Karl Popper vond ze zo speculatief dat hij ze hooguit bij het domein van de metafysica of de filosofie wilde indelen (11).

4. Het evolutiegeloof is in strijd met de tweede wet van de thermodynamica die stelt dat een geordend systeem vervalt tot chaos als het aan het toeval wordt overgelaten (16, 17).
5. Het geloof dat alle soorten zich hebben ontwikkeld uit een enkele cel is in strijd met de erfelijkheids wetten van Mendel. Je kunt de verschillende basistypen wel kruisen maar ze kunnen geen levende nakomelingen krijgen (26). Jaarlijks verdwijnen er duizenden unieke soorten planten en dieren omdat ze de strijd om het bestaan niet vol kunnen houden. We zien in werkelijkheid helemaal geen evolutieprocessen, maar alleen degeneratie. De evangelist Peter Scheele heeft er een heel interessant boek over geschreven (21).
6. Er zijn geen levende tussenvormen te vinden tussen bijvoorbeeld apen en mensen. Dit gegeven baarde Darwin al grote zorgen. Hij hoopte daarom op het vinden van miljoenen fossiele overgangsvormen (16, 17,26).
7. Er zijn echter ook geen onomstreden fossielen van tussenvormen gevonden (16,17,26).

8. Er zijn wél fossielen gevonden die er op wijzen dat er een explosie van complex leven in het Cambrium (Volgens officiële dateringen zo'n 500 miljoen jaar geleden) is geweest en dat bepaalde dieren zich gedurende honderden miljoenen jaren niet hebben ontwikkeld. Dit is iets wat lijnrecht tegen de evolutie-theorie ingaat (16, 17,26).
9. Sinds 1996 is in de VS de Intelligent Design-beweging (ID) opgekomen onder leiding van de microbioloog Michael Behe en de wiskundige William Dembski. Zij wijzen er op dat vrijwel alle levende organismen onherleidbaar complex zijn. Dit betekent dat ze niet kunnen functioneren zodra er ook maar één onderdeel ontbreekt. Het is dus onmogelijk dat ze door evolutie zijn ontstaan (2, 11, 16, 17).
10. Er kunnen geen nieuwe soorten ontstaan door mutaties. Mutaties zijn veranderingen van erfelijk materiaal, door beschadiging. Recente onderzoeken na de kernramp van Tsjernobyl en op het gebied van oncologie tonen aan dat beschadigingen van DNA geen motor voor evolutie kunnen zijn. Het lichaam probeert met kracht die beschadigingen te bestrijden en waar dat incidenteel niet lukt, zijn de nakomelingen gehandicapt en gaan als eerste ten onder in de 'struggle for life' (16, 17, 21,27) en www.evoskepsis.nl.

Nuchter wetenschappelijk onderzoek toont dus aan dat er geen evolutie kan hebben plaatsgevonden. Het prettige is dat ieder argument op zichzelf al voldoende grond is om de evolutie-theorie te verwerpen en dat je de argumenten 4, 6 en 7 zonder enig leesmateriaal al aan kleine kinderen duidelijk kunt maken. De keuze tussen God en Darwin is in wezen heel gemakkelijk te maken. Rest de conclusie dat God Zijn almacht door Mozes heeft laten beschrijven in het boek Genesis. Hij heeft hemel en aarde inclusief alle levende organismen in een heel korte tijd uit het niets tot stand gebracht. Precies zoals het ook elders in de Bijbel staat geschreven⁴.

⁴ Exodus 20:11 (de slotzin van het vierde gebod), Exodus 31: 17 en Psalm 33:9 en 147: 15.

2. Hoe kun je weten dat de Bijbelboeken van God afkomstig zijn?

2.1. De Bijbelse profetie is tussentijds te controleren.

Als we de boeken van de wereldreligies vergelijken, zien we dat de Bijbel uniek is omdat er voorspellingen in staan die tussentijds te controleren zijn. Die vind je niet in de Koran en in de Boeddhistische en Hindoeïstische geschriften.

Tussentijds houdt hier in: vóór de ondergang van de wereld. De Bijbel is daarom te typeren als 'het profetische woord'.⁵ De historische betrouwbaarheid van de Bijbel betekent dat in het verleden al honderden profetieën in vervulling zijn gegaan. En dat de vervulling nog steeds doorgaat.⁶ God toont het bewijs van Zijn macht door van te voren te zeggen wat er zal gebeuren. Het succes in het verleden is hier wel degelijk een garantie voor de toekomst. Want nog nooit is gebleken dat er iets gebeurde dat in strijd was met de profetie die door God zelf werd ingegeven. Tertullianus, een kerkvader uit de tweede eeuw heeft gezegd: 'Alles wat gebeurt werd voorspeld' en 'Terwijl wij dit alles beleven, lezen wij het tevens; terwijl wij het lezen wordt het door de feiten bevestigd ... daarom hebben wij ook een vast geloof in hetgeen nog in vervulling moet gaan'. (2) Twee profetieën zijn door de eeuwen heen voor christenen de allerbelangrijkste geweest. De eerste is de profetie in het Oude Testament over de Messias die voor zijn volk zou sterven en weer op zou staan uit doden. De tweede profetie staat nogal vaag en beknopt in het Oude Testament en heel helder en uitgebreid in het Nieuwe Testament (NT). Hij gaat over de terugkomst van Jezus Christus en de schepping van een nieuwe hemel en een nieuwe aarde.

2.2. De profetie over de komst van de lijdende Messias is al onmiskenbaar in vervulling gegaan.

In het evangelie van Lucas lezen we dat de Here Jezus zelf de Emmaüsgangers uit de geschriften van het Oude Testament aantoonde dat Hij de Messias was.⁷ We lezen dat Petrus,

Paulus en Apollos tegenover de Joden ook uit de Schriften bewezen dat Jezus de Christus is.⁸ De basis van het bewijs zijn de talrijke profetieën in het Oude Testament die spreken over een lijdende Messias. Ze zijn door het optreden van Jezus in vervulling gegaan. Bij hoofdstuk 2 is een speciale hand-out gemaakt die twintig teksten noemt. Gezien het grote aantal profetieën is het uitgesloten dat de vervulling toevallig gebeurde. Zoals we in les twee zullen zien is de historische betrouwbaarheid van het verhaal over Jezus Christus eigenlijk onomstreden. Sinds 1947 is er nog eens een extra bewijs bijgekomen. Er werden in de grotten van Qumran, vlakbij de Dode Zee, handschriften gevonden die vrijwel alle Oud-Testamentische bijbelboeken omvatten (2,4,7). De teksten stemmen voor 95% overeen met de teksten die de kerk altijd al had. Maar het belangrijkste is dat deze handschriften dateren van circa 150 jaar voor Christus. Schijnbare vervulling van profetieën door fraude met de teksten van het Oude Testament is dus ook onmogelijk. Overigens zouden orthodoxe Joden, die de Messias verwerpen, deze vorm van bedrog natuurlijk meteen aan de kaak hebben gesteld.

2.3. De profetie over de terugkomst van Jezus als overwinnende Messias zal zeker ook in vervulling gaan.

Jezus voorspelde dat er vóór zijn terugkomst sprake zal zijn van wereldwijde rampen: aardbevingen, honger, grote oorlogen, grootschalige ziekten, vloedgolven en grote tekenen aan zon maan en sterren.⁹ Tegelijkertijd zal de verbreiding van het evangelie over de hele wereld plaatsvinden. Maar eerst zou Jeruzalem worden verwoest. Dat is dan ook in het jaar 70 gebeurd. De orthodoxe Jood Flavius Josephus heeft er uitgebreid verslag van gedaan. Het is precies zo gegaan als Jezus had voorspeld. In het boek Openbaring zijn de grootschalige rampen nog weer veel gedetailleerder uitgewerkt. Daar is bijvoorbeeld sprake van grootschalige vergiftiging van het water. Bij Greenpeace en het Wereld Natuur Fonds weten ze daar alles van.

Je vindt de bewijzen voor het bestaan van God en voor de betrouwbaarheid van de Bijbel dus ook door die profetieën met het wereldnieuws te vergelijken.

⁵ 2 Petrus 1:19

⁶ Daarop wordt geduid in Jesaja 41:21-28, 42 :9, 43:12, 44:7, 44:25-28, 45 :11+21, 46:10-11, 48:3-6.

⁷ Lucas 24:27

⁸ Handelingen 2:14-40, 3:11-26, 4:8-22, 9:22, 18:28 en 28: 23

⁹ Matteüs 24, Markus 13 en Lucas 21

Dan blijkt dat het in deze wereld net zo beroerd gaat als in de Bijbel wordt voorspeld. Maar de troost voor christenen is dat het dan ook zeker is dat de profetie over de terugkomst van Jezus zeker in vervulling zal gaan. In de Nederlandse Geloofsbelijdenis wordt hier ook op gewezen.¹⁰

2.4. Er zijn nog veel meer bewijzen.

Atheïsten zeggen dat alle kennis over 'God daarboven' afkomstig is van mensen 'hier beneden'. Maar dat is niet waar als het gaat om de profetieën en allerlei natuurkundige gegevens. Die had geen mens vroeger kunnen bedenken. Daardoor geeft God nog een extra bewijs voor Zijn almacht: Hij is de enige is die weet hoe het heel vroeger was.¹¹

Mozes en andere oude profeten hebben dingen opgeschreven over het ontstaan en de oertijd van de aarde die ze onmogelijk zelf zouden hebben kunnen bedenken. Bijvoorbeeld het ontstaan van licht en het onderscheid tussen licht en duisternis op de eerste scheppingsdag terwijl er op de derde dag pas sprake is van de schepping van zon, maan en sterren. Natuurkundigen zijn er nog maar sinds de jaren tachtig achter dat er ook zoiets als zwarte materie in het heelal bestaat. De scheiding tussen lichte en donkere materie is inderdaad een logische volgorde bij het ontstaan van het universum.

Het bijbelse bericht dat alle mensen afstammen van één en dezelfde vrouw wordt sinds kort bevestigd door DNA-onderzoek. En Genesis 6:3, waar gezegd wordt dat de maximumleeftijd van de mens 120 jaar zal zijn, klopt met de hedendaagse statistieken.

Bewijzen voor de betrouwbaarheid van de zondvloed zijn er ook genoeg sinds de mens aan geologie is gaan doen. Bovendien is in de afgelopen jaren de historische juistheid van de het Bijbelverhaal al honderden keren bewezen door archeologische vondsten en door de seculiere geschiedschrijving.

¹⁰ Artikel 5, slot: 'Het gezag van de Bijbelboeken berust niet zozeer op het feit dat de kerk ze erkent, maar vooral omdat de Heilige Geest in ons hart getuigt dat zij van God zijn. Het bewijs daarvan ligt bovendien in de boeken zelf. Want zelfs blinden kunnen tasten dat de dingen die erin voorzegd zijn, gebeuren.'

¹¹ Jesaja 41: 21-23

Heel bijzonder is ook dat de Bijbel bestaat uit 66 boeken, door ongeveer dertig mensen geschreven over een periode van meer dan 1500 jaar, die allemaal de ene boodschap over God de Vader en de komst van Zijn Zoon Jezus Christus vormen.

Zo is er nog veel meer te noemen. Er is zelfs een boekje met als titel "57 redenen waarom de Bijbel Gods Woord is". Helaas is het uitverkocht. Nicky Gumbel geeft in zijn videolezing ook een flink aantal goede argumenten.

Hij legt uit dat de historische bewijzen voor het leven, sterven en opstanding van Jezus Christus uitzonderlijk groot zijn. Daar gaat hij in hoofdstuk 2 nog weer uitgebreid op door.

De meeste wetenschappelijke pioniers van de moderne wetenschap vereerden Christus. Het gaat om klinkende namen als Newton, Copernicus, Pasteur en Kelvin.

Dat is veelzeggend, volgens Gumbel. Verder laat hij op een heel boeiende manier zien hoe de liefde van en tot Christus mensenlevens kan veranderen.

Drs. Piet Akkerman, geactualiseerd in sept 2006
Vragen / opmerkingen? → p.akkerman@casema.nl

Literatuur over het Darwinisme

1. Back, Paul, 'Darwinism and the rise of degenerate science', Pleasant Word/Wine Press publishing, 2003.
2. Behe, Michael, 'De zwarte doos van Darwin'. Ten Have, 1997. (RK)
3. Braeckman, Johan, 'Darwins moordbekenenis', Uitgeverij Nieuwezijds, 2001. (A)
4. Byl, John 'God en de Kosmos'. De Groot Goudriaan, 2002. (Canadian Reformed)
5. Burgess, Stuart 'Ontwikkeling of ontwerp'. Medema, 2003. (Anglicaan)
6. Cremo, Michael A. en Richard L. Thompson 'Forbidden archaeology; the hidden history of the human race'. Bhaktivedanta Book Publishing Inc. Los Angeles, 1992. (ISBN 0-89213-294-9)
7. Christendom Onwijs? Red. Ing. Van Vliet. Voorhoeve Kampen, Wordt niet herdrukt. (PKN)
8. Dawkins, Richard, 'The blind watchmaker'. Eerste druk 1986. Penguin books, 1988. (A)
9. Dawkins, Richard, 'De blinde horlogemaker'. Contact, 1988. Alleen verkrijgbaar via de Openbare leeszalen. (A)

10. Dawkins, Richard, 'Een regenboog ontrafelen'. Contact, 1999. (A)
11. Dekker, Cees e.a., 'Schitterend ongeluk of sporen van ontwerp?' Ten Have, 2005. (Evangelisch)
12. Gonzales, Quillermo en Jay W. Richards, 'The privileged planet', Regnery Washington, 2004. (A)
13. Ham, Kenneth 'De Leugen-evolutie'. Werkgroep schepping, Hengelo, 1995. (Baptist)
14. Heide, Evert van der, 'Toevallig niet', Medema, 2004. (gkv)
15. Haring, Bas, 'Kaas'. Uitgeverij Houtekiet. (A)
16. Hobrink, Ben, 'Evolutie: een ei zonder kip'. Gideon, Hoornaar, 2003. (Evangelisch)
17. Hobrink, Ben, 'Moderne wetenschap in de Bijbel' Gideon, Hoornaar, 2005. (Evangelisch)
18. Logan, Kevin, 'Responding to the challenge of evolution', Kingsway, 2002. (Anglicaan)
19. Meester, Ronald, 'Het pseudoniem van God', Ten Have, 2003. (A)
20. Roth, Ariel, 'Oorsprong', Uitgeverij Groen, 2005. (Evangelisch)
21. Scheele, Peter. 'Degeneratie; het einde van de evolutietheorie.' Buijten en Schipperheijn, 1997. (ngk)
22. Strobel, Lee. 'The case for a creator', Bondservant / Willowcreek, 2004. (Willow Creek/Saddleback)
23. Sørensen, David 'Er klopt niets van', Medema, 2001. (Evangelisch)
24. Ward, Peter D., Brownlee, Donald. 'Rare earth', Copernicus-Springer Verlag New York, 2000 (A)
25. Zimmer, Carl. 'Evolutie: triomf van een idee', Spectrum/Teleac, 2002. (A)
26. Voormolen, Sander. 'Gaten in de evolutie', NRC 31-12-2005 (A).
27. Margulis, Lyn en Sagan, (2002) Aquiring Genomes: A Theory of the Origin of Species, Perseus Books Group, p. 11 & 29. (A)
28. Borst, Piet. In den beginne. NRC 10-09-06. (A)

De boeken met (A) erachter zijn geschreven door atheïstische auteurs. Van de overige auteurs is de kerkelijke achtergrond voor zover bekend aangegeven.

Zie ook:

- www.zout-magazine.nl De evangelisatie website van de vrijgemaakte kerken. Rubriek zoutkorrels "Hoe oud is de aarde" en de bespreking van het boek van Cees Dekker "Schitterend ongeluk".
- www.degeneratie.nl van Peter Scheele, gebaseerd op zijn gelijknamige boek
- www.creaton.nl De stichting Creaton zet zich in voor de verdediging van het geloof in Gods schepping.
- www.creabel.be Het Belgische zusje van Creaton.
- www.answersingenesis.org Een Amerikaans/Australische organisatie met soortgelijke doelstellingen.
- www.harunyahya.com. 'Evolution deceit'. De uitgebreid gedocumenteerde website van Harun Yahya, schuilnaam van de Turkse geleerde Adnan Oktar, die de evolutietheorie beledigend voor Allah vindt...
- www.evoskepsis.nl. Een initiatief van dr. ir. Wim H. de Jong.

Literatuur over de betrouwbaarheid van de Bijbel

1. Bruggen, Dr. J. van, 'Het kompas van het christendom'. Kok Kampen, 2002.
2. Glashouwer, Ds. W.J.J. en Dr. W.J. Ouweneel. 'Het ontstaan van de Bijbel'. Telos, 1998.
3. Green, Michael en Gordon Carkner, 'Tien fabeltjes over het christelijk geloof', Novapres, 1996.
4. Drs. B. Hobrink, 'Moderne wetenschap in de Bijbel'. Gideon, 2005.
5. MacDowell, Josh, 'Jezus: feit of fictie?' Uitgave Barnabas, 2003.
6. Strobel, Lee, 'Bewijs genoeg'. Gideon, 1998
7. Ark-serie: 'De Bijbel beter begrijpen en moeilijke vragen over de Bijbel.'

Dit document is te vinden op:
www.zout-magazine.nl rubriek 'Zoutkorrels'